

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

12 JULI 2002

Wetsvoorstel tot invoeging van artikel 496*bis* in het Strafwetboek strekkende tot het zwaarder bestraffen van financiële en fiscale fraudemechanismen

(Ingediend door mevrouw Mimi Kestelijn-Sierens)

TOELICHTING

Er gaat haast geen week voorbij of de media berichten over fraudezaken, waarbij het Rijk voor verbaazingwekkende bedragen wordt opgelicht. Op jaarbasis slaat het op ettelijke tientallen miljoenen euro's.

Bij deze georganiseerde fiscale en financiële oplichting en bedriegerij zijn malafide personen niet zozeer uit op belastingvermijding, maar eerder op het ontfuselen van fondsen aan de Belgische Schatkist.

Voorbeelden hiervan vinden we terug in opgezette constructies zoals de BTW-carrouzels, kasgeldvennootschappen, maar ook in de georganiseerde ontduiking van vennootschapsbelasting, accijnsfraude ...

Het hoofdslachtoffer van dit soort fraude is de Belgische overheid in de ruime zin, zijnde iedere Belgische publiekrechtelijke rechtspersoon.

De jongste jaren werden meer en meer maatregelen uitgevaardigd om dit soort praktijken in te dijken. Denken we maar aan de talloze initiatieven die de regering reeds nam in de strijd tegen de fiscale fraude (maandelijkse BTW-aangifte voor fraudegevoelige sectoren, diverse samenwerkingsprotocollen tussen

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

12 JUILLET 2002

Proposition de loi insérant dans le Code pénal un article 496*bis* visant à sanctionner plus lourdement les mécanismes de fraude financière et fiscale

(Déposée par Mme Mimi Kestelijn-Sierens)

DÉVELOPPEMENTS

Quasi chaque semaine, les médias se font l'écho d'opérations frauduleuses dans lesquelles l'État se fait escroquer pour des sommes faramineuses. Ces opérations représentent annuellement plusieurs dizaines de millions d'euros.

Les individus malhonnêtes qui organisent ces escroqueries et autres fraudes fiscales et financières ne visent pas tant à éluder l'impôt qu'à soutirer de l'argent au Trésor belge.

On en trouve des exemples dans les constructions telles que les carrouzels TVA et les sociétés de liquidités, mais aussi dans l'évasion fiscale organisée à l'impôt des sociétés, la fraude aux accises, etc.

La victime principale de ce type de fraude est l'État belge au sens large, c'est-à-dire toute personne morale de droit public belge.

Ces dernières années, de plus en plus de mesures ont été adoptées pour mettre un frein à ce genre de pratiques. Que l'on pense aux multiples initiatives que le gouvernement a déjà prises dans la lutte contre la fraude fiscale (déclaration mensuelle de la TVA pour les secteurs sensibles, protocoles de coopération

Justitie en Financiën, installatie van containerscanners in de strijd tegen douane -en accijnsfraude ...).

Ondanks deze maatregelen neemt het aantal fraudegevallen nog steeds toe.

De nakende uitbreiding van de EU en de oprichting van de Europese vennootschap zullen deze tendens enkel maar versterken.

Bovendien worden oplichters allerminst afschrikt door bestaande strafbepalingen: de kans op gerechtelijke vervolging en de voorziene maximumstraffen voor oplichterij verdwijnen in het niets in vergelijking met de potentiële winsten die uit dit soort fraude voortvloeien. Met een deel van de winst worden vaak deskundigen vergoed in ruil voor de uitwerking van nieuwe ontsnappingsroutes om de Belgische fiscus opnieuw te snel af te zijn en op die manier door de mazen van de fiscale wetten te glijpen.

Overwegende dat de Belgische Staat het hoofdslachtoffer is, vloeit hieruit logischerwijze voort dat dit soort criminaliteit haar weerslag heeft op zowel de Belgische economie als de maatschappij.

Niet alleen geeft de financiële en fiscale oplichting aanleiding tot concurrentievervalsing, ze leidt ook tot wantrouwen bij de burger; hij is het immers die gedeeltelijk opdraait voor de gedeelde winsten van de Schatkist.

Zowel de Luxemburgse als de Zwitserse wetgever onderkennen reeds eerder de problematiek van de georganiseerde fiscale fraude en definieerden het begrip «fiscale oplichting» om er vervolgens zware geldelijke boetes aan vast te koppelen.

De Luxemburgse wetgever ging zelfs nog een stap verder door de geldelijke strafmaat van de fiscale oplichterij vast te stellen op het tienvoudige van het ontrokken bedrag.

Een geïntegreerde aanpak van deze georganiseerde fraude dringt zich ook in België op: behalve de repressieve maatregelen dient nadruk gelegd te worden op de preventie van dit soort fraude.

Immers, een verhoging van de strafmaat bewijst geenszins haar nut indien fraudeurs zich onvermogen verklaren wanneer ze de hete adem van de fiscus in hun nek voelen. Dit voorstel dient tevens als afschrikmiddel voor potentiële fraudeurs.

Mimi KESTELIJN-SIERENS.

*
* *

divers entre les départements de la Justice et des Finances, installation de scanners pour conteneurs dans la lutte contre la fraude à la douane et aux accises, ...).

Malgré ces mesures, le nombre des fraudes ne cesse d'augmenter.

L'élargissement imminent de l'UE et la création de la société européenne ne feront que renforcer cette tendance.

De plus, les sanctions existantes ne dissuadent nullement les fraudeurs: le risque de poursuites judiciaires et les peines maximales prévues en cas d'escroquerie ne font pas le poids en comparaison des gains potentiels découlant de ce genre de fraude. Il n'est pas rare qu'une partie de ceux-ci serve à rémunérer des experts pour la mise au point de nouveaux moyens d'évasion afin de prendre, une fois de plus, le fisc belge de vitesse et de passer au travers des mailles du filet.

Comme c'est l'État belge qui en est la victime principale, ce genre de criminalité se répercute logiquement tant sur l'économie belge que sur la société.

Outre qu'elle entraîne des distorsions de concurrence, la fraude financière et fiscale éveille la méfiance du citoyen, car c'est lui qui, en partie, fait les frais du manque à gagner subi par le Trésor.

Au Luxembourg et en Suisse, le législateur a déjà pris la mesure du problème de la fraude fiscale organisée et défini la notion d'escroquerie fiscale, qu'il a ensuite assortie de lourdes sanctions pécuniaires.

Le législateur luxembourgeois est même allé plus loin en fixant le montant de l'amende pour escroquerie fiscale au décuple du montant éludé.

Une approche intégrée de cette fraude organisée s'impose aussi en Belgique: en plus des mesures répressives, il importe, pour ce type de fraude, de mettre l'accent sur la prévention.

Une augmentation du taux de la peine n'aura en effet aucune utilité si les fraudeurs se déclarent insolubles dès qu'ils se sentent talonnés par le fisc. La présente proposition vise également à dissuader les fraudeurs potentiels.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Strafwetboek wordt een artikel 496*bis* ingevoegd, luidende:

«Art. 496*bis*. — Hij die zich ten nadele van de Belgische Staat of zijn publiekrechtelijke organen een wederrechtelijk voordeel verschafft als bedoeld in artikel 496, dat bekomen werd in het kader van de bedrieglijke werking van een georganiseerd fraudecircuit, dat specifiek gericht is op de ontduiking, op welkdanige wijze ook, van in het gewone economische verkeer normaal verschuldigde belastingen, heffingen en taksen, kan, onverminderd de straffen eventueel opgelopen bij toepassing van andere wetsbepalingen, gestraft worden met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van 5 000 EUR tot 1 miljoen EUR, zonder dat deze boete het tienvoudige van de ontrokken rechten mag overschrijden.

Poging tot wanbedrijf als omschreven in het eerste lid wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van 2 000 EUR tot 5 000 EUR.

In de gevallen bedoeld in het eerste en het tweede lid kan de schuldige bovendien veroordeeld worden tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.»

10 juni 2002.

Mimi KESTELIJN-SIERENS.

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré dans le Code pénal un article 496*bis*, rédigé comme suit:

«Art. 496*bis*. — Quiconque se sera procuré au détriment de l'État ou de ses organes de droit public un avantage illicite au sens de l'article 496, qui aura été obtenu dans le cadre d'un circuit de fraude organisée, axé spécifiquement sur l'évasion, de quelque manière que ce soit, d'impôts, de prélèvements ou de taxes normalement dus dans le cadre des activités économiques ordinaires, pourra être puni, sans préjudice des peines éventuellement encourues en application d'autres dispositions légales, d'un emprisonnement de un mois à cinq ans et d'une amende de 5 000 EUR à 1 million d'EUR, sans que cette amende puisse excéder le décuple des droits éludés.

La tentative du délit prévu par l'alinéa 1er sera punie d'un emprisonnement de huit jours à trois ans et d'une amende de 2 000 EUR à 5 000 EUR.

Dans les cas visés aux alinéas 1er et 2, le coupable pourra, de plus, être condamné à l'interdiction, conformément à l'article 33.»

10 juin 2002.